

Hazırlıq Üzrə Təlimat

Şifahi Analiz

Bu hazırlıq üzrə təlimat sizə şifahi analiz qabiliyyətlərinin qiymətləndirilməsinə hazırlaşmağa yardım edəcək. O, sizə mümkün qədər yaxşı göstərici əldə etmək imkanını verərək, qiymətləndirməyə ən yaxşı yanaşma tapmaq üzrə təlimat verir.

Qabiliyyət qiymətləndirmələri nə üçün istifadə olunur?

İşə götürən qurumlar tez-tez qabiliyyət qiymətləndirmələrindən özlərinin qiymətləndirmə prosedurlarının bir hissəsi kimi işçilərin seçimi və inkişafı məqsədi üçün istifadə edirlər. Tədqiqat göstərir ki, onlar iş göstəricilərini proqnozlaşdıran güclü amillərdir.

Qiymətləndirmələr sizə aşağıdakılar üçün lazımdır:

- güclü cəhətlərinizi nümayiş etdirmək
- iş üçün əhəmiyyətli meyarlara uyğun ədalətli qaydada qiymətləndirilmək
- güclü cəhətləriniz və inkişafa ehtiyacı olan cəhətləriniz barədə daha çox öyrənmək
- gələcək karyera qərarlarınızı qabiliyyətlərinizə əsaslanaraq qəbul etmək

Qiymətləndirmələr işə götürənlərə bunun üçün lazımdır:

- işin tələblərinə ən uyğun insanları seçmək
- fərdi şəxslərin yararlılıq biləcəyi əlavə inkişaf sahələrini müəyyən etmək
- insanların bacarıqları barədə obyektiv məlumat əldə etmək

Təlimatlar

Aşağıdakı səhifələrdə sizə qiymətləndirmə zamanı veriləcək suallara oxşar olan bəzi praktiki suallar göstərilmişdir. Bu sualların cavablandırılması sizə istifadə olunan sual növlərini anlamağa və qabiliyyət testlərindən keçmək səriştəsini qazanmağa kömək edəcək.

Bu tapşırıq yazılı məlumatları başa düşməkdən ötrü sizin qabiliyyət və bacarığınızı qiymətləndirmək üçün tərtib olunub. Sizə bir neçə suallar ilə müşayiət olunan mətn parçaları təqdim olunacaq. Sizdən yalnız verilmiş informasiyaya əsasən variantlar içərisindən hər bir suala ən uyğun cavabı seçmək tələb olunur.

Cavablarınızı yazmaq və qeydlər etmək üçün qələm və kağız hazırlayın.

Faktiki test ciddi vaxt çərçivəsindədir, və buna görə də siz tapşırığı vaxtında tamamlamaq səriştəsini əldə etmək üçün 8 sualın hamısını 6 dəqiqə ərzində cavablandırmağa çalışmalısınız.

Taymeri 6 dəqiqəyə qurun (və ya başlanğıc vaxtını qeyd edin) və başlayın.

İstehlakçı tendensiyaları

Ənənəvi qida vaxtları və rəsmi yemək adətləri əksər insanlar üçün daha norma deyil. Ayaqüstü yemək hallarının, o cümlədən həm qəlyanaltı, həm də əsas yeməklərin dəyəri və sayı xeyli artmaqdadır. Gün ərzində üç dəfə yemək prinsipi daha doğru hesab edilmir, çünki daha çox istehlakçılar evdən kənarında öz həyat tərzlərinə uyğun vaxtlarda yemək yeyir. Səhər yeməyinin qaçılması xüsusi ilə geniş yayılmışdır, səhər yeməyini yeyənlər isə onu hazırlamağa daha az vaxt sərf edirlər. İstehlakçılar daha mürəkkəb və paradoksal qida rejimlərini tərtib edir və daha rahat, lakin eyni zamanda daha sağlam məhsullar tələb edirlər, yəni “özünü günahkar hiss etmədən yemək” prinsipinə riayət edirlər.

- 1 **Ayaqüstü yemək halları artmaqdadır.**
  - A Mətn parçası əsasında doğru olan
  - B Mətn parçası əsasında yanlış olan
  - C Mətn parçası əsasında mülahizənin doğru və ya yanlış olduğunu söyləmək mümkün deyil
- 2 **İstehlakçının parçada təsvir olunmuş yaranan tələblərini aşağıdakılardan hansı ödəyə bilər?**
  - A Səhər yeməyi klubları
  - B Aşpazlıq dərsləri
  - C Sağlam qəlyanaltılar
  - D Qidalanma üzrə məsləhətlər
- 3 **Mətn parçasının əsas mənasının xülasəsini aşağıdakılardan hansı ən yaxşı əks etdirir?**
  - A Yemək adətləri dəyişmişdir
  - B İstehsalçılar daha sağlam qida istehsal etməlidirlər
  - C Əsas yeməklər və qəlyanaltılar tez hazırlanan olmalıdır
  - D İnsanlar tez yeməyi bacarmaq istəyir
- 4 **Aşağıdakılardan hansı parçanın mənasını saxlamaqla “prinsip” terminini əvəz edə bilər?**
  - A vaxt cədvəli
  - B model
  - C məhdudiyət
  - D qayda

Cavab bölməsi - səhifə 2

A B C
1 ● ● ●

A B C D
2 ● ● ● ●

A B C D
3 ● ● ● ●

A B C D
4 ● ● ● ●

“Yaxşı lider olmaq üçün əsas məqsədiniz barədə təsəvvürünüz olmalıdır və siz insanlar bu təsəvvürü görmək üçün ətrafınıza necə toplayacağınızı anlamalısınız. Mən elə düşünürəm ki, xarizma adlanan şəxsi cazibə qüvvəsi liderliyin ən vacib hissəsidir. Tanıdığım doğrudan da dahi olan liderlərin hamısı müəyyən cazibə qüvvəsinə malikdir. Böyük liderlər risk etməyi bacarırlar və risk edən zaman narahat olmurlar. Yaxşı liderlər sərfəli olmayan işi vaxtında dayandımağı bilirlər. Yaxşı liderlər komandanın qələbədən fərəhlənməsi üçün qazanılmış bütün şöhrəti paylaşdır, işlər pisləşəndə isə onlar cavabdehliyi üzərlərinə götürürlər. Həqiqətən də dahi liderlər işlərin görülməsi üçün başqa insanlara səlahiyyət vermək istəyirlər. Onların niyyəti hakimiyyətin yalnız özlərində qalması deyil.”

Liderlik haqqında Lesli Kimin düşüncələri

7-ci bölüm

Liderlik

Rəhbər vəzifələrdə olanlar tez-tez liderliyin mahiyyətini lazımi qədər qiymətləndirmirlər. Onlar insanların bir birinə bağlılığını və ümumiliyini əks edən konsepsiyalara deyil, onları bölüb ayıran konsepsiyalara əsaslanmağa meyllidirlər. Onlar niyə və nə üçün suallarına cavab verən məqsəd və dəyərləri unutmağa başlayır. Onlar cavabdeh olduqları bütün amilləri çərçivəyə alan ofis və ya xarici mühitin vəziyyəti barədə az məlumata malikdirlər.

5

Lesli Kimin fikrincə “yaxşı lider” aşağıdakılardan hansını etməlidir?

- A Komandanın uğursuzluğuna görə kimin günahkar olduğunu müəyyən etmək
- B Kollektiv nailiyyət hissini yaratmaq
- C Səlahiyyəti tam həvalə etmək
- D Hətta uğursuzluqla üzləşəndə belə məqsədlərə nail olmaq üçün əlindən gələni etmək

6

Liderlik bölümünün mənasını saxlamaqla aşağıdakılardan hansını “ümumilik” termini ilə əvəz etmək olar?

- A sağlam düşüncə
- B müntəzəmlik
- C oxşarlıq
- D sadəlik

7

Sitat ilə bölümün ümumi cəhətinin xülasəsini aşağıdakılardan hansı ən yaxşı əks etdirir?

- A Lider digər şəxslərin işinə rəhbərlik etməlidir
- B Səmərəli rəhbərlik liderin şəxsi cazibəsindən asılıdır
- C Liderlər ayrı-ayrı şəxsləri bir araya gətirməlidir
- D Əksər liderlər səmərəsizdir

8

Hansı parçada liderlər açıq şəkildə tənqid edilir?

- A Yalnız Lesli Kimdən sitatda
- B Yalnız liderlik haqda bölümde
- C Həm Lesli Kimin sitatı, həm də liderlik haqda bölümde
- D Nə Lesli Kimin sitatında, nə də liderlik haqda bölümde

Cavab bölməsi - səhifə 3

A B C D
5 ● ● ● ●

A B C D
6 ● ● ● ●

A B C D
7 ● ● ● ●

A B C D
8 ● ● ● ●

Cavablarınızı yoxlamazdan əvvəl vaxt məhdudiyyətinə görə çatdıra bilmədiyiniz suallara cavab verməyə çalışın.

Cavablarınızın yoxlanması

Cavablarınızı bu səhifənin alt hissəsində verilmiş doğru cavablarla müqayisə edərək yoxlayın. Səhv cavab verdiyiniz suallara baxın və doğru cavabı necə tapmalı olduğunu anlamağa çalışın. Yadda saxlayın ki, əksər qabiliyyət qiymətləndirmələri elə tərtib edilib ki, sualların çətinliyi tədricən artsın və namizədlər adətən verilmiş vaxt çərçivəsində sualların hamısını cavablandırma bilmirlər. Əgər suallara cavab vermək üçün siz 6 dəqiqədən çox vaxt sərf etmişsinizsə iş sürətinizi artırmağa çalışın. Əgər siz verilmiş vaxt çərçivəsində bütün suallara cavab verə bilməmişsinizsə lakin çoxlu səhvlər etmişsinizsə əsas diqqəti cavablarınızın dəqiqliyinə yetirməyə çalışın.

Şifahi bacarıqların yaxşılaşdırılması

Aşağıda şifahi bacarıqların yaxşılaşdırılması üçün bəzi məsləhətlər verilmişdir:

- Məntləri oxuyun və tənqidi baxımdan qiymətləndirin.
- Sözlərin mənalarını axtarın və eynimənalı alternativ sözləri tapmağa çalışın.
- Qrammatik anlayışları təkrar edin.
- Dostunuzla sözlər və ya söz növləri arasında yaranan assosiasiyaları müzakirə edin.
- Söz ehtiyatınızı artırmaq üçün krosvordlar doldurun və söz oyunları oynayın.
- Yazılı materialı başa düşmək və şərh etmək bacarığını yaxşılaşdırmaq üçün qəzet, kitab, jurnal və internetdən məqalələr oxuyun.

Sessiyadan əvvəl

- Bu hazırlıq üzrə təlimatda verilmiş təkliflərə riayət edin.
- Qiymətləndirmə günündən əvvəl gecəni yatıb yuxunuzu alın.
- Sizə lazım ola biləcək eynək, kontakt linzaları və ya qulaq aparatlarını taxdığınızdan əmin olun.
- Əgər sizin hər hansı xüsusi ehtiyacınız varsa, məsələn, mətnin daha iri çap versiyaları, xüsusi işıqlandırma və ya oturacaq, müvafiq hazırlıqların görülməsi üçün bu ehtiyaclar haqda dərhal məlumat verməyiniz vacibdir.

Qiymətləndirmə zamanı

- Sakit qalmağa çalışın. Yuxarıda göstərilmiş praktiki məsləhətlərdən istifadə etsəniz, özünüzü daha rahat hiss edəcəksiniz.
- Təlimatları diqqətlə yerinə yetirin və qiymətləndirmə başlamazdan əvvəl əmin olmadığınız təqdirdə suallar verin.
- Hər sualı diqqətlə oxuyun.
- Mümkün qədər tez işləyin. Heç bir suala həddindən artıq vaxt sərf etməyin.
- Əgər sual sizin üçün həddindən artıq çətindir və ya siz onu necə cavablandıracağınızdan əmin deyilsinizsə sizin fikrinizcə ən yaxşı olan variantı seçib növbəti suala keçin.
- Qiymətləndirmədən sonra həmişə nəticələr barədə rəy almağa çalışın. Nəticənizi biləndən sonra bacarıqlarınızı yaxşılaşdırmaq daha asandır.

Qiymətləndirmədə uğurlar. Karyeranızda sizə müvəffəqiyyətlər arzulayırıq.

Cavab bölməsi - səhifə 2 Doğru cavablar

	A	B	C		A	B	C	D		A	B	C	D		A	B	C	D	
1	●	○	○		2	○	○	●	○	3	●	○	○	○	4	○	○	○	●

Cavab bölməsi - səhifə 3 Doğru cavablar

	A	B	C	D		A	B	C	D		A	B	C	D		A	B	C	D
5	○	●	○	○	6	○	○	●	○	7	○	○	●	○	8	○	●	○	○